

sosialurin

VIKUSKIFTIÐ

Summar í Spania

eftir Nordahl Grieg

Í juni mánaða í 1937 varð Nordahl Grieg boðin at taka lut í einum rithøvundafundi í Madrid — hetta var meðan borgarakríggið stóð sum harðast. Hann varð verandi í Spania alt hetta summarið, og sama heystið skrivaði hann bók um tað, sum honum var fyri undir hesum vanlukku borgarastríði. Henda bók kom út til jóla hetta sama árið undir heitinum »Summar í Spania« og vit fara í hesum og nøkrum av teimum komandi vikuskiftunum at tríva í sumt úr hesi forvitnisligu bók.

Á leiðini suður stóðaði eg nakrar dagar í Paris. Tað vóru eingi góð tíðindi at frætta úr Spania. Baskararnir í Bilbao striddust seinasta stríðið.

Eitt kveldi sat eg saman við nøkrum fronskum arbeidsmönnum inni á einari lítlari kaffistovu í Belleville. Teir høvdu konurnar við sær og nøkur álvarsom, hálv-vaksin børn. Teir gjørdu seg út til morgindagin, til ta stóru skrudgonguna, sum á hvørjum ári ein sunnudag í mai mánað fer út til Pere lachaise kirkjugarðin, har teir seinastu av stríðsmönnum

hjá Parisarkommununi vórðu dripnir í 1871. Nøkur av teimum viðgittastu arbeidsmannaliðunum hoyrdu júst heima um hesar leiðir. Teir skuldu bæði stríðast og falla so mannliga, tá teir vórðu ríknir aftur út higar og vóru heima.

Vit gjørdu hesi smáu merkini til, sum vit skuldu selja. Hetta vóru pappírs-flogg við mynd av kommunardum við múrin. Vit stungu knappánalir í gjøgnum og lögdu tey í rúgvu á borðið. Inntøkan skuldi fara til tey baskisku bernini.

Myrkt og heitt var hetta

kveldið. Hurðin stóð opin út á geilar. Hesir arbeidsmenninir, eg sat ímillum, búðu herúti. Av og á kom onkur kenningurin fram við í ljósglæmuni uttanfyri. Uttan úr myrkrinum hoyrdist harmonikuljóð. Tað var Louis. Av tí virðing, verturin sýndi teimum, tá hann bar kaffigløsini inn á borðið, skilti eg, at teir vóru væl kendir. Tann gula ljósglæman skygdi uttanfyri í eitt rimaverk við svartari og reyðari glasing. Hetta var niðurgongan til jarnbreytinu undir jørð, ta mest nútímans byggingina í Paris við bumbutryggum hválvum.

»TIL SMÁBØRNINI Í BILBAO«

Morgunin kom við fagrasta veðri og alt so silvurgrátt at siggja til. Vit gingu gjøgnum víðalundina við Botzaris, har grasfløturnar lógu so oman-hallar oman at einum lítum vatni. Harniðri funnu teir í 1871 líkini av fleiri hundrad kommunardum. Nakað burturi dagaði Sacré-Coeur kirkjan skyggjandi langt upp um Paris, reist av sigruharrunum sum ein minnisvarði fyri tryssinstjúgu miljónir frankar yvir teir kirkjumenn og borgarar, sum fullu.

Nordahl Grieg

varð føddur í 1902. Longu 20-ára gamal gav hann út yrkingasavnið »Rundt Kap det gode Håb«.

Í tjúgunum sigldi hann — var fleiri ferðir í Afrika og Australia. Eina ferðina fór hann til gongu heilt úr Hamburg og líka suður til Róm. Eitt ár las hann í Oxford, tók eisini embætisprógv í málum, men onga staðni stóðaðist hann — dugdi ikki hetta, at seta seg niður og verða skúlalærari tað, ið eftir var av livinum. Hann skrivaði nógv — var blaðmaður hjá fleiri bløðum. Í 1924 gav hann út skaldsøguna »Skibet går videre« og í 1927 sjónleikin »Barrabas«.

Men tað, sum Norðmenn helst fara at minnst hann longest fyri, er yrkingasavnið »Norge i våre Hjerter«, sum kom út í 1929.

Nordahl Grieg vaks upp millum bæði kriggini, og hjá ongum øðrum norskum skaldi finnur tú henda nívandi ívan, men eisini samstundis hesa glæsilliga vónina, um at alt fera at verða betri.

Av øðrum, Nordahl Grieg hevur skrivað, kann nevast »De unge Døde« (1932) og sjónleikirnir »Vår Ære og vor Makt« (1935) og »Nederlaget« (1936). Í 1938 gav hann út skaldsøguna »Ung må verden endnu være«, og í 1945 kom út tiltikna yrkingasavn hansara við hansara vøkrum yrkingum frá stríðsárunum og sum kallast »Friheten«.

Nordahl Grieg fór ungur — doyði eina náttina við einum enskum bumbuflogfari uppi yvir Berlin í 1943.

Men tað, hann festi á blað, fer altíð at liva.

Ritstjóri:
Hans Thomsen